

TISKOVÁ ZPRÁVA

Cenu Ivana Dejmala převzal senátor Petr Orel

Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody a Společnost pro krajinu předaly tuto neděli v Záchranné stanici a Domě přírody Poodří v Bartošovicích nedaleko Nového Jičína již posedmé Cenu Ivana Dejmala. Ocenění je udělováno jednou za dva roky za mimořádný počin související s ochranou přírody. Letošním laureátem se stal senátor Petr Orel za svou dlouhodobou a příkladnou činnost na projektu návratu orla skalního do České republiky.

„Pan Orel měl myšlenku na záchranu ptačího druhu, který byl u nás vyhuben, již nehnízdil, a podařilo se mu ji přes všechny překážky dotáhnout do konce. Díky němu se orel skalní vrátil do naší volné přírody. Začínal prakticky od nuly, ale nikdy to nevzdal. Jeho práci obdivuji a přeji si, aby takovýchto nadšených osobností bylo u nás co nejvíce,“ říká František Pelc, předseda správní rady pořádající nadace. Účastníci se sešli v nejstarší záchranné stanici ve střední Evropě v Bartošovicích, kterou pan Orel vede od roku 1992. Od té doby jí prošly tisíce zvířat, kterým pomohla a naprostou většinu navrátila zpět do přírody. Mezi jeho další aktivity patří aktivní přístup k ochraně vzácných druhů dravců a sov. V tomto smyslu je jeho životním projektem návrat orla skalního do České republiky. S myšlenkami na repatriaci tohoto majestátního dravce do české přírody, který v našich pohraničních horách hnízdil ještě na přelomu 19. a 20. století, se zabýval od 90-tých let minulého století. Repatriční projekt pro tento druh byl postaven na získávání druhých, slabších mláďat z populace orlů skalních na Slovensku, která v rámci geneticky zakódovanému kainismu jsou ve většině případů odsouzena k smrti. Petru Orlovi se podařilo přesvědčit slovenskou státní ochranu přírody o smysluplnosti tohoto projektu, překonal velké byrokratické, administrativní problémy a zajistil financování projektu. V současnosti můžeme konstatovat, že na Moravě je díky tomuto úsilí opětovně funkční základ populace orla skalního. Za projektem je nadšení pro tuto práci a tisíce odpracovaných hodin poměrně malého realizačního týmu. *„Rozhodli jsme se vrátit sem orla skalního jako hnízdní druh do české přírody. Důvodů je několik. Především jsme toho názoru, že stálá populace tohoto vlajkového druhu, který je na konci potravního řetězce, v naší přírodě chybí. Takže jeho stálý výskyt v horském a podhorském biotopu přispěje k žádoucí stabilizaci ekosystému,“* říká dnešní senátor Orel a doplňuje: *„Druhým důvodem je humánní a etické hledisko. Právě člověk způsobil přímou likvidaci hnízdních párů orlů skalních v ČR. A podle nás již nazrála doba tyto nesmyslné činy napravit, přistoupit k aktivní ochraně tohoto druhu a pomocí repatriace mláďat získaných ze Slovenska hnízdní populaci orla skalního obnovit. Tento nádherný a majestátní dravec si naši pozornost zaslouží.“*

Krom samotného předání ceny vysadil oceněný Petr Orel javor, ke kterému byla umístěna pamětní deska. Obojí bude tuto akci důstojně připomínat. Účastníkům byl promítnut unikátní film o sledování námluv, hnízdění a šíření orla zejména v Beskydech a v Oderských vrších, který představil i práci letošního laureáta. Všechny přítomné velmi zaujala možnost prohlédnout si zázemí záchranné stanice s řadou zraněných zvířat, z nichž se část vrátí do volné přírody. Akce pak pokračovala společenským setkáním, kde se probíraly otázky související s podrobnostmi ohledně záchranného programu orla skalního. Účastnili se desítky lidí nejen z Nadace Ivana Dejmala, Společnosti pro přírodu, místních pracovníků záchranné stanice, ale i ornitologů z celé republiky i ze Slovenska.

„Považujeme za důležité upozornit na konkrétní počiny týkající se krajiny a na jejich příkladě ukázat, jak i jednotlivec může svojí aktivitou pozitivně ovlivňovat prostředí, ve kterém žijeme. Cena Ivana Dejmala je jak čestným uznáním pro samotného laureáta, tak zároveň připomínkou zakladatele naší společnosti Ivana Dejmala. A byl to také on, kdo zodpovědný přístup ke krajině vždy vnímal jako nesmírně důležité téma, kterému je třeba věnovat řádnou pozornost,“ doplňuje Ivan Plicka, předseda spolupořádající Společnosti pro krajinu.

Ivan Dejmal ekolog, urbanista, ministr životního prostředí, navrhovatel zásadní ekologické legislativy, byl celý život iniciátorem a vůdčím duchem mnoha ekologických hnutí a aktivit. Byl zásadním organizátorem a ideovým vůdcem čtyř ročníků konference Tvář naší země – krajina domova. Tyto konference si vytkly za cíl poskytnout prostor, v němž se mohli setkat a vzájemně vyslechnout všichni, kteří se svou životní orientací nebo profesním zájmem tak či onak vztahují ke krajině. Cena Ivana Dejmala navazuje na toto základní poslání konference. Uděluje se jednou za dva roky jako čestné vyznamenání oceňující mimořádný pozitivní počín související s přírodou.

Předchozí laureáti Ceny Ivana Dejmala:

- 2009 - novinář Čestmír Klos, který byl nominován za své celoživotní dílo v propagaci tématu krajiny a šíření myšlenek zlepšujících věci veřejné.
- 2011 - Vladimír Buřt, místostarosta města Horní Jiřetín a neúnavný odpůrce prolomení limitů těžby v Podkrušnohoří.
- 2013 - Dagmar Kjučuková, místostarostka šumavské obce Zdíkov, vůdčí duch Okrašlovacího spolku Zdíkovska, jenž se kromě péče o Zdíkov a šumavskou přírodu a krajinu věnuje i ochranářským aktivitám.
- 2015 - Martin Říha, architekt a urbanista, který je příkladem korektního, o odbornost se opírajícího profesionála, působícího ve veřejné správě, usilujícího o nalezení řešení, splňujících kritéria udržitelného rozvoje území.
- 2017 - Miloslav Nevrlý, který je znám nejen jako vynikající přírodovědec, ale také jako vlastivědný badatel a excelentní popularizátor přírody a historie Jizerských hor.
- 2019 – Lubor Křížek, arborista a ornitolog cenu obdržel za svou dlouhodobou a příkladnou činnost v oblasti nakládání s vodou v krajině.

Kontakt:

Ondřej Petrovský, ředitel Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody

tel: +420 605 701 503

email: petrovsky@nadaceivanadejmala.cz

Filip Larmer, asistent senátora Petra Orla

Tel +420 702 016 488

email: filip.larmer@gmail.com